

بررسی اثرات گرده ارقام مختلف بر خواص کمی و کیفی خرمای زاهدی

حمید زرگری

ایستگاه تحقیقات کشاورزی جهرم

به منظور انتخاب بهترین پایه گرده دهنده جهت گرده‌افشانی خرمای زاهدی، آزمایشی به صورت بلوکهای کامل تصادفی با ۶ تیمار گرده ارقام نر شامل: ۱- بذری لار ۲- شاهانی ۳- بذری قیروکارزین ۴- زاهدی ۵- کیکاب ۶- بویر ۱۱ (حاصل کشت بافت). هر تیمار دو درخت در چهار تکرار بر روی ۴۸ اصله خرمای زاهدی ۸ ساله به مدت دو سال (۸۵-۱۳۸۴) در ایستگاه تحقیقات کشاورزی جهرم به مرحله اجرا در آمد. کلیه مراقبتهای زراعی شامل آبیاری، سمپاشی، وجین و کوددهی به طور مساوی جهت آنها اجرا شد. در مرحله خرما از هر درخت ۲۰ میوه به طور تصادفی انتخاب و صفات طول و قطر میوه، طول و قطر هسته، وزن میوه، وزن هسته، وزن گوشت میوه، نسبت گوشت به هسته، نسبت طول به قطر میوه، حجم میوه، وزن خوشه، درصد تشکیل میوه، زمان رسیدن میوه و صفات شیمیایی شامل pH، TSS، اسیدیته، قند احیاء کننده، قند غیر احیاء کننده (ساکارز)، قند کل، رطوبت میوه، ماده خشک، خاکستر و پروتئین هسته اندازه گیری گردید. اطلاعات و داده های حاصل از اندازه‌گیریها توسط برنامه آماری SAS مورد تجزیه واریانس قرار گرفت. نتایج حاصل از اجرای آزمایش در سال اول نشان داد که بالاترین عملکرد محصول مربوط به تیمارهای شماره ۴ و ۲ یعنی استفاده از گرده های

میوه های گرمسیری و نیمه گرمسیری - بوستر

رقم زاهدی و شاهانی جهت گرده افشانی بود که به ترتیب میزان محصول ۲۱۱۵ و ۱۸۶۳ کیلوگرم در هر هکتار به دست آمد. در این سال کمترین عملکرد محصول مربوط به تیمار شماره ۱ (استفاده از گرده بذری لار) به میزان ۱۱۶۱ کیلوگرم در هر هکتار بود. دلیل کاهش عملکرد محصول، سن پایین درختان و نگهداری ۵ خوشه بر اساس تعداد برگ سبز بر روی هر درخت بود. در سال دوم که سال بار درختان بود بالاترین عملکرد مربوط به تیمار شماره ۲ یعنی استفاده از گرده رقم شاهانی با ۴۳۴۳ کیلوگرم در هر هکتار و کمترین از اثر تیمار شماره ۴ با ۳۷۷۷ کیلوگرم در هر هکتار به دست آمد. اثر تیمارها بر روی صفات فیزیکی و شیمیایی میوه خرماي زاهدی دارای اختلاف معنی دار بود. در سال اول بیشترین طول و قطر میوه در تیمارهای ۱ و ۵ به ترتیب با ۳۲/۳۱ و ۱۹/۴۳ میلی متر و کمترین در تیمارهای ۲ و ۶ به ترتیب با ۲۸/۸۷ و ۱۹ میلی متر به دست آمد. بیشترین وزن میوه در تیمار ۵ با ۶/۷۵ گرم و کمترین از اثر تیمار ۳ با دست آمد. در سال دوم بیشترین طول و قطر و وزن و حجم میوه مربوط به تیمار ۵ به ترتیب با ۲۹/۰۶ میلی متر و ۱۸/۸۱ میلی متر و ۵/۳۱ گرم و ۵/۸۷ سانتی متر مکعب به دست آمد. کمترین طول میوه از اثر تیمار ۶ با ۲۶/۷۵ میلی متر، قطر میوه از اثر تیمار ۳ با ۱۸/۶۲ میلی متر و وزن و حجم میوه به ترتیب با ۵ گرم و ۵/۴۳ سانتی متر مکعب از اثر تیمار ۴ مشاهده گردید. نتایج دوساله آزمایش نشان داد که گرده های شماره ۲ (شاهانی) و ۴ (کبکاب) به عنوان پایه های برتر نسبت به دیگر پایه ها برای گرده افشانی خرماي زاهدی معرفی می گردد.